

NACRT

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ**

Zagreb, ožujak 2015.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ

Članak 1.

U Zakonu o sudovima za mladež („Narodne novine“, broj 84/11., 143/12. i 148/13.) članak 1.a mijenja se i glasi:

„Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- 1) Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011 o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17.12.2011.),
- 2) Okvirna odluka Vijeća od 15. ožujka 2001. o položaju žrtava u kaznenom postupku (2001/220/PUP) (SL L 82, 22.3.2001.).“.

Članak 2.

U članku 33. stavku 1., u prvoj rečenici, riječ: „pojačanog“ zamjenjuje se riječima: „pojačane brige i“.

U stavku 2., u drugoj rečenici, iza riječi: „osudu“ dodaju se riječi: „i kada je žalba izjavljena samo u njenu korist“.

Članak 3.

U članku 37. stavku 2. riječi: „Požegi, Virovitici i Zlataru“ zamjenjuju se riječima: „Požegi i Virovitici“.

Članak 4.

U članku 54. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Branitelj po službenoj dužnosti može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje pet godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu, osim u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora, kada branitelj po službenoj dužnosti može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje osam godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu. Branitelj se postavlja iz reda odvjetnika koji moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži te vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe, s liste odvjetnika za mladež Hrvatske odvjetničke komore.“.

Članak 5.

U članku 69. stavku 1. riječi: „posebno osposobljeni policijski službenici“ zamjenjuju se riječima: „policijski službenici za mladež“, a iza prve rečenice dodaje se rečenica koja glasi: „Izvide kaznenih djela u postupku prema maloljetniku mogu provoditi i drugi policijski službenici, ako zbog okolnosti slučaja ne mogu postupati policijski službenici za mladež.“.

Članak 6.

U članku 99. stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Prijedlog iz stavka 1. ovog članka maloljetnik ili njegov zakonski zastupnik može ponovno staviti protekom roka od tri mjeseca od pravomoćnosti prethodne odluke iz stavka 1. ovog članka.“.

Članak 7.

U članku 103. stavku 2., u prvoj rečenici, riječ: „molbe“ zamjenjuje se riječju: „prijedloga“, a riječ: „uže“ briše se.

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Prijedlog iz stavka 2. ovog članka maloljetnik ili članovi njegove obitelji mogu ponovno staviti protekom šest mjeseci od pravomoćnosti prethodne odluke iz stavka 1. ovog članka.“.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

Članak 8.

U članku 111. stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Sudac za mladež općinskog suda sudi kao sudac pojedinac za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, te u postupku za izdavanje kaznenog naloga.“.

Članak 9.

U članku 114. stavku 2., u prvoj rečenici, riječ: „specijalizirani“ briše se, a u drugoj rečenici, riječi: „i istražitelji specijalizirani za mladež“ zamjenjuju se riječima: „za mladež i istražitelji za mladež“.

Članak 10.

U članku 116. stavku 1., u prvoj rečenici, iza riječi: „osobe“ dodaje se zarez i riječi: „s liste odvjetnika za mladež Hrvatske odvjetničke komore“.

U stavku 2. riječ: „iz“ zamjenjuje se riječju: „do“.

Članak 11.

U članku 121. iza stavka 5. dodaje se stavak 6. koji glasi:

„(6) Sudac za mladež općinskog suda sudi kao sudac pojedinac za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, te u postupku za izdavanje kaznenog naloga.“.

Članak 12.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE DONOSI I PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Zakon o sudovima za mladež („Narodne novine“, broj 84/11., 143/12. i 148/13., u daljnjem tekstu: ZSM) donesen je 2011., a prve izmjene i dopune uslijedile su 2012. („Narodne novine“, broj 143/12.), radi potrebe usklađivanja s Kaznenim zakonom („Narodne novine“, broj 125/11. i 143/12., u daljnjem tekstu: KZ/11) i unaprjeđenja pojedinih zakonskih odredbi, sukladno potrebama prakse. Druge izmjene i dopune uslijedile su 2013. („Narodne novine“, broj 148/13.) kao rezultat sadržajnog usklađivanja sa V. novelom Zakona o kaznenom postupku, a izmjene koje se sada predlažu u prvom su redu rezultat potreba na koje je ukazala praksa primjene ZSM, dok preostale izmjene i dopune predstavljaju uklanjanje uočenih nejasnoća i terminološko usklađivanje zakonskog teksta.

Iako je prvotno bilo zamišljeno i usklađivanje ZSM s Zakonom o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“, broj: 128/14.), i to na način da se maloljetnička grana sudovanja racionalizira ukidanjem odjela za mladež u Općinskim sudovima u Gospiću, Čakovcu, Koprivnici, Požegi i Virovitici (dok je odjel za mladež u Općinskom sudu u Zlataru u međuvremenu prestao s radom), predlagatelj je od ovog rješenja odustao, uzimajući pri tome u obzir rezultate rasprave u Hrvatskom saboru u prvom čitanju, kao i argumente u prilog zadržavanja odjela za mladež pri gore navedenim sudovima koje su tijekom zakonodavne procedure iznijeli pojedini sudovi i državna odvjetništva.

Obzirom na navedeno, Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima za mladež usmjeren je prvenstveno na poboljšanje pojedinih zakonskih odredaba radi pravilne primjene ZSM u praksi.

U prvom redu, treba istaknuti izmjenu članka 111. stavka 6. ZSM kojom se propisuje da u postupcima prema mlađim punoljetnicima sudac za mladež općinskog suda sudi kao sudac pojedinac za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, te u postupku za izdavanje kaznenog naloga. Istovjetna dopuna predlaže se i u članku 121. stavku 6. ZSM, odnosno, propisuje se da sudac za mladež općinskog suda sudi kao sudac pojedinac i u postupcima kaznenopravne zaštite djece za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, te u postupku za izdavanje kaznenog naloga.

Nadalje, precizirana je odredba članka 33. stavka 2. ZSM u dijelu koji se odnosi na postupanje drugostupanjskih sudova po žalbi (primjena općeg prava na maloljetnika koji je izašao iz sfere maloljetničkog sudovanja iz razloga jer je tijekom postupka navršio dvadeset i tri godine života, čak i kada je žalba izjavljena samo u njegovu korist), a članak 54. stavak 4. ZSM usuglašen je sa člankom 38. ZSM i člankom 116. stavkom 1. ZSM u pogledu kriterija koje mora ispunjavati odvjetnik da bi mogao biti postavljen za branitelja po službenoj dužnosti maloljetnika.

Također, radi potreba prakse, u članku 69. stavku 1. ZSM propisuje se da izvide kaznenih djela u postupku prema maloljetniku iznimno mogu provoditi i drugi policijski službenici, ako zbog okolnosti slučaja ne mogu postupati policijski službenici za mladež. Na kraju valja istaknuti kako su precizirane i odredbe članka 99. ZSM (odlučivanje o promjenama u načinu izvršavanja odgojnih mjera) i članka 103. ZSM (odlučivanje o uvjetnom otpustu s izdržavanja

maloljetničkog zatvora), dok ostatak predloženih izmjena i dopuna predstavlja uklanjanje uočenih nejasnoća i terminološko usklađivanje zakonskog teksta.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1.

Obzirom ZSM sadrži odredbe kojima je (uz Okvirnu odluku Vijeća od 15. ožujka 2001. o položaju žrtava u kaznenom postupku) implementirana i Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011 o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP, navedeno je valjalo navesti u članku 1.a ZSM. Predmetno je učinjeno sukladno Odluci o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije ("Narodne novine" broj 93/11).

Članak 2.

U članku 33. ZSM stavak 1. usklađen je s člankom 7. ZSM u pogledu naziva odgojne mjere pojačane brige i nadzora (članak 7. stavak 1. točka 3) ZSM).

Precizirana je i odredba stavka 2. u dijelu koji se odnosi na postupanje drugostupanjskih sudova po žalbi. Pojašnjeno je kako će drugostupanjski sud osobi koja je u vrijeme suđenja navršila dvadeset i tri godine života umjesto maloljetničkog zatvora izreći kaznu zatvora ili uvjetnu osudu i kada je žalba izjavljena samo u njenu korist. Dakle, na maloljetnika će se u situaciji kada je izašao iz sfere primjene maloljetničkog sudovanja iz razloga jer je navršio dvadeset i tri godine života primijeniti opće pravo, pa čak i kada je žalba izjavljena samo u njegovu korist. Istovjetno postupanje drugostupanjskog suda već je propisano i u odnosu na mlađe punoljetnike (članak 105. stavak 2. ZSM). Na opisani način u potpunosti se omogućava primjena temeljne odredbe KZ/11 o primjeni kaznenopravne prisile prema svakome tko svojim ponašanjem povređuje ili ugrožava osobne slobode i prava čovjeka te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom.

Članak 3.

Predloženom izmjenom članka 37. stavka 2. ZSM iz zakonskog se teksta briše odjel za mladež koji je bio ustrojen u Općinskom sudu u Zlataru, obzirom da je navedeni odjel za mladež prestao s radom 1. rujna 2014. Valja istaknuti kako se predloženom izmjenom ne ukidaju odjeli za mladež u Općinskim sudovima u Gospiću, Čakovcu, Koprivnici, Požegi i Virovitici, koji će i dalje nastaviti s radom.

Članak 4.

Članak 54. stavak 4. ZSM usuglašen je sa člankom 38. ZSM i člankom 116. stavkom 1. ZSM u pogledu kriterija koje mora ispunjavati odvjetnik da bi mogao biti postavljen za branitelja maloljetnika po službenoj dužnosti. Kriteriji su identični kriterijima koje moraju ispunjavati suci i državni odvjetnici za mladež koji postupaju u maloljetničkim predmetima te kriterijima koje mora ispunjavati odvjetnik da bi mogao biti postavljen za opunomoćenika djeteta, na koji način će se omogućiti jednoobrazna i sustavna edukacija svih sudionika pravne struke u maloljetničkim postupcima, sve u cilju sveobuhvatne zaštite i jačanja postupovnih prava djece i prilagođenom pristupu njima u kaznenim postupcima. Valja istaknuti i da se kao dodatni uvjet propisuje da branitelj po službenoj dužnosti može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje pet godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu, osim u postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora, kada branitelj po službenoj dužnosti može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje osam godina kao

odvjetnik ili kao dužnosnik u pravosudnom tijelu, čime se u slučajevima kada je obranu maloljetniku dužna osigurati Republika Hrvatska jamči kvaliteta te obrane.

Članak 5.

Izmjenom u članku 69. stavku 1. ZSM policijski službenici koji provode izvide kaznenih djela u postupku prema maloljetniku sada se pravilno označavaju kao „policijski službenici za mladež“, što predstavlja terminološko usklađenje sa odredbama ZSM u kojima se koriste izrazi „suci za mladež“, „državni odvjetnici za mladež“ i „istražitelji za mladež“. Također, uslijed potreba prakse, u stavku 1. sada se propisuje i da izvide kaznenih djela u postupku prema maloljetniku iznimno mogu provoditi i drugi policijski službenici, ako zbog okolnosti slučaja ne mogu postupati policijski službenici za mladež.

Članak 6.

Članak 99. ZSM kojim je uređeno odlučivanje suda o promjenama u načinu izvršavanja odgojnih mjera preciziran je na način da se stavak 5. usklađuje sa stavkom 1. Naime, imajući u vidu odredbu stavka 1. ovog članka, u izmijenjenom stavku 5. sada se precizira da ponovni prijedlog za donošenje odluke suda o promjenama u načinu izvršavanja odgojnih mjera, uz maloljetnika, može podnijeti i njegov zakonski zastupnik, oboje po proteku roka od tri mjeseca od pravomoćnosti prethodne odluke suda.

Članak 7.

Izmjena u članku 103. stavku 2. ZSM u jednom dijelu predstavlja terminološko usklađenje zakonskog teksta (korištenje izraza „prijedlog“ umjesto „molba“), dok u drugom otklanja nedoumice u tumačenju pojma „uže obitelji“ koje su se pojavile u praktičnoj primjeni ove odredbe.

Novim stavkom 5. propisuje se rok za ponovno podnošenje prijedloga za odlučivanje o uvjetnom otpustu s izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora. Naime, članak 103. ZSM do sada nije sadržavao ovo ograničenje, što je u praksi ostavljalo mogućnost da sud bude preopterećen brojnim, moguće i uzastopnim prijedlozima maloljetnika za odlučivanje o uvjetnom otpustu s izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora. Osim toga, u sudskoj praksi pojavila su se i suprotstavljena mišljenja o tome treba li postojeću odredbu članka 103. ZSM tumačiti povezano s člankom 158. stavkom 3. Zakona o izvršavanju kazne zatvora („Narodne novine“, broj: 128/99., 55/00., 59/00., 129/00., 59/01., 67/01., 11/02., 190/03., 76/07., 27/08., 83/09., 18/11., 48/11., 125/11., 56/13. i 150/13.) koji propisuje ograničenje od jedne godine za ponovno podnošenje prijedloga za uvjetni otpust s izdržavanja kazne zatvora, obzirom se radi o općoj normi koja uređuje izvršenje sankcija na koju upućuje članak 3. ZSM. Imajući u vidu navedeno, a radi otklanjanja nejasnoća u primjeni članka 103. ZSM, novim stavkom 5. propisuje se da prijedlog za odlučivanje o uvjetnom otpustu s izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora maloljetnik ili članovi njegove obitelji mogu ponovno staviti protekom šest mjeseci od pravomoćnosti prethodne odluke suda. Pri tome valja istaknuti kako je rok od šest mjeseci za podnošenje ponovnog prijedloga za odlučivanje o uvjetnom otpustu s izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora određen imajući u vidu zakonski okvir kazne maloljetničkog zatvora iz članka 25. ZSM, kao i odredbu članka 99. stavka 5. ZSM koja propisuje rok za ponovni prijedlog za donošenje odluke suda o promjenama u načinu izvršavanja odgojnih mjera.

Obzirom na činjenicu da je u članku 103. ZSM dodan novi stavak 5., dosadašnji stavak 5. posljedično je postao stavak 6.

Članak 8.

U članku 111. ZSM stavak 6. izmijenjen je radi usklađenja kazneno-postupovnih odredaba koje se odnose na postupke prema mlađim punoljetnicima s odredbama Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj: 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12., 143/12., 56/13.,

145/13. i 152/14., u daljnjem tekstu: ZKP/08) o stvarnoj nadležnosti i sastavu suda. Naime, premda ZKP/08 od V. novele iz prosinca 2013. više ne sadrži odredbe o tzv. „skraćenom postupku“, i dalje propisuje da za određena „blaža“ kaznena djela sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac (sukladno članku 19.b stavku 2. ZKP/08 za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac). Imajući u vidu da je odredba članka 111. stavak 6. ZSM *lex specialis* u odnosu na odredbe ZKP/08 o stvarnoj nadležnosti i sastavu suda, prema važećoj odredbi ZSM, za suđenje u ovim predmetima nadležno je vijeće za mladež općinskog suda u sastavu suca za mladež i dva suca porotnika za mladež. Kako bi se odgovorilo na potrebe na koje je ukazala praksa i omogućilo da za „blaža“ kaznena djela u postupcima prema mlađim punoljetnicima sudi sudac za mladež općinskog suda kao sudac pojedinac, izmijenjenim člankom 111. stavkom 6. ZSM propisuje se da sudac za mladež općinskog suda sudi kao sudac pojedinac za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, te u postupku za izdavanje kaznenog naloga.

Članak 9.

Izmjenom u članku 114. stavku 2. ZSM policijski službenici koji postupaju u predmetima kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece sada se pravilno označavaju kao „policijski službenici za mladež“, što predstavlja terminološko usklađenje sa odredbama ZSM u kojima se koriste izrazi „suci za mladež“, „državni odvjetnici za mladež“ i „istražitelji za mladež“.

Članak 10.

Odredba članka 116. stavka 1. ZSM precizirana je na način da se sada jasno propisuje kako se opunomoćenici djeteta postavljaju s liste odvjetnika za mladež koju sačinjava Hrvatska odvjetnička komora.

U stavku 2. istog članka ispravljena je očita omaška u zakonskom tekstu. Naime, iz dikcije važeće odredbe proizlazilo bi da je djetetu potrebno postaviti opunomoćenika ako je počinitelj kaznenog djela njegov srodnik u pobočnoj lozi samo iz trećeg stupnja, iako je namjera zakonodavca bila obuhvatiti sve srodnike djeteta u pobočnoj lozi do trećeg stupnja. Predloženom izmjenom ova se omaška otklanja.

Članak 11.

U članku 121. ZSM, radi usklađenja odredaba o sastavu suda u predmetima kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece s odredbama ZKP/08 o stvarnoj nadležnosti i sastavu suda (kao i usklađenja sa novim člankom 111. stavkom 6. ZSM), dodan je stavak 6.

Naime, premda ZKP/08 više ne sadrži odredbe o tzv. „skraćenom postupku“, i dalje propisuje da za određena „blaža“ kaznena djela sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac (sukladno članku 19.b stavku 2. ZKP/08 za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina sudi sudac općinskog suda kao sudac pojedinac). Imajući u vidu da je odredba članka 121. ZSM *lex specialis* u odnosu na odredbe ZKP/08 o stvarnoj nadležnosti i sastavu suda, prema važećoj odredbi ZSM, za suđenje u ovim predmetima nadležno je vijeće za mladež općinskog suda u sastavu suca za mladež i dva suca porotnika za mladež. Kako bi se odgovorilo na potrebe na koje je ukazala praksa i omogućilo da za „blaža“ kaznena djela u predmetima kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece sudi sudac za mladež općinskog suda kao sudac pojedinac, novim člankom 121. stavkom 6. ZSM propisuje se da sudac za mladež općinskog suda sudi kao sudac pojedinac za kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina, te u postupku za izdavanje kaznenog naloga.

Članak 12.

Ovim člankom propisano je stupanje na snagu ovog Zakona. Imajući u vidu mali broj izmjena i dopuna ZSM, predlagatelj smatra da je *vacatio legis* od osam dana od dana objave u

„Narodnim novinama“ dovoljan da se s odredbama ovog Zakona upoznaju svi adresati na koje se odnosi.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Članak 1.

Članak 1.a ZSM izmijenjen je kako bi se navelo da ZSM, uz odredbe kojima se transponira Okvirna odluka Vijeća od 15. ožujka 2001. o položaju žrtava u kaznenom postupku, sadrži i odredbe kojima je implementirana Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011 o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP.

Članak 2.

Članak 2. Konačnog prijedloga sadržajno odgovara članku 1. Prijedloga Zakona. Do promjene u numeraciji došlo je uslijed dodavanja novog članka 1. Konačnog prijedloga kojim se mijenja članak 1.a ZSM.

Članak 3.

Članak 37. stavak 2. ZSM mijenja se na način da se iz zakonskog teksta ispušta odjel za mladež koji je bio ustrojen u Općinskom sudu u Zlataru, obzirom da je navedeni odjel za mladež prestao s radom 1. rujna 2014. U odnosu na Prijedlog Zakona koji je usvojen u prvom čitanju u Hrvatskom saboru, predlagatelj je odustao od ukidanja odjela za mladež u Općinskim sudovima u Gospiću, Čakovcu, Koprivnici, Požegi i Virovitici, koji će i dalje nastaviti s radom. Ovom izmjenom uvažene su primjedbe koje su tijekom rasprave u Hrvatskom saboru i cjelokupne zakonodavne procedure iznijeli saborski zastupnici Stjepan Milinković, Davor Miličević, Željko Šemper, Branko Hrg, Nadica Jelaš i Vesna Željeznjak, kao i argumenti u prilog zadržavanja odjela za mladež pri gore navedenim sudovima koje su iznijeli pojedini čelnici tijela područne (regionalne) samouprave i dio sudova i državnih odvjetništava na koje se ova izmjena odnosi.

Obzirom da članak 37. stavak 2. ZSM nije brisan, više nema potrebe za prenumeracijom stavka 3. istog članka.

Do promjene u numeraciji u odnosu na Prijedlog Zakona došlo je uslijed dodavanja novog članka 1. Konačnog prijedloga kojim se mijenja članak 1.a ZSM.

Članak 4.

Članak 4. Konačnog prijedloga sadržajno odgovara članku 3. Prijedloga Zakona. Do promjene u numeraciji došlo je uslijed dodavanja novog članka 1. Konačnog prijedloga kojim se mijenja članak 1.a ZSM.

Članak 5.

Članak 5. Konačnog prijedloga sadržajno odgovara članku 4. Prijedloga Zakona. Do promjene u numeraciji došlo je uslijed dodavanja novog članka 1. Konačnog prijedloga kojim se mijenja članak 1.a ZSM.

Članak 6.

Novim člankom 6. predlaže se preciziranje članka 99. ZSM, kojim je uređeno odlučivanje suda o promjenama u načinu izvršavanja odgojnih mjera. Predloženom izmjenom stavak 5. citiranog članka usklađuje sa stavkom 1., odnosno, u stavku 5. se precizira da ponovni prijedlog za donošenje odluke suda o promjenama u načinu izvršavanja odgojnih mjera, uz maloljetnika, može podnijeti i njegov zakonski zastupnik, oboje po proteku roka od tri mjeseca od pravomoćnosti prethodne odluke suda.

Članak 7.

Novim člankom 7. predlažu se izmjene članka 103. ZSM, kojim je uređeno odlučivanje o uvjetnom otpustu maloljetnika s izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora. Na potrebu izmjena citiranog članka ukazala je praksa, a cilj je predloženih izmjena otkloniti nedoumice i različita tumačenja ove odredbe ZSM.

Članak 8.

Novim člankom 8. predlaže se izmjena članka 111. stavka 6. ZSM radi usklađenja sa odredbama o stvarnoj nadležnosti i sastavu suda iz ZKP/08. Na potrebu za izmjenom citirane odredbe ukazala je praksa postupanja općinskih sudova iz koje proizlazi da je potrebno omogućiti da za „blaža“ kaznena djela (kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina) u postupcima prema mlađim punoljetnicima sudi sudac za mladež općinskog suda kao sudac pojedinac, a ne vijeće za mladež navedenog suda.

Članak 9.

Članak 9. Konačnog prijedloga odgovara članku 5. Prijedloga Zakona koji je usvojen u Hrvatskom saboru u prvom čitanju. Do promjene u numeraciji došlo je uslijed uvrštavanja novog članka 1. te novih članaka 5. do 7. u Konačni prijedlog.

Članak 10.

Članak 10. Konačnog prijedloga u većem dijelu odgovara članku 6. Prijedloga Zakona koji je usvojen u Hrvatskom saboru u prvom čitanju, time da se Konačnim prijedlogom predlaže i otklanjanje očite omaške u članku 116. stavku 2. ZSM. Do promjene u numeraciji došlo je uslijed uvrštavanja novog članka 1. te novih članaka 5. do 7. u Konačni prijedlog.

Članak 11.

Novim člankom 11. predlaže se dopuna članka 121. ZSM radi usklađenja sa odredbama o stvarnoj nadležnosti i sastavu suda iz ZKP/08. Na potrebu za izmjenom citirane odredbe ukazala je praksa postupanja općinskih sudova iz koje proizlazi da je potrebno omogućiti da za „blaža“ kaznena djela (kaznena djela za koja je propisana kao glavna kazna novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina) u predmetima kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece sudi sudac za mladež općinskog suda kao sudac pojedinac, a ne vijeće za mladež navedenog suda.

Članak 12.

Člankom 12. uređuje se stupanje na snagu ovog Zakona. U odnosu na Prijedlog Zakona koji je usvojen u prvom čitanju, kao dan stupanja na snagu više se ne određuje 1. travnja 2015., obzirom da se odustalo od ranije predloženih izmjena članka 37. stavka 2. ZSM koje su bile vezane uz stupanje na snagu Zakona o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“, broj: 128/14.). Predlaže se stupanje na snagu ovog Zakona osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Članak 7. Prijedloga Zakona

Članak 7. Prijedloga Zakona ispušten je kao suvišan, obzirom da će odjeli za mladež u Općinskim sudovima u Gospiću, Čakovcu, Koprivnici, Požegi i Virovitici nastaviti s radom, pa će samim time i nastaviti postupati u predmetima koje imaju u radu.

V. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA KOJI SU DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Svi prijedlozi, primjedbe i mišljenja koji su dani na tekst Prijedloga Zakona koji je usvojen u prvom čitanju u Hrvatskom saboru usvojeni su i ugrađeni u tekst Konačnog prijedloga.

TEKST ODREDAVA VAŽEĆEG ZAKONA O SUDOVIMA ZA MLADEŽ KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 1.a

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Okvirna odluka Vijeća od 15. ožujka 2001. o položaju žrtava u kaznenom postupku (2001/220/PUP) (SL L 82, 22. 3. 2001.).

Članak 33.

(1) Punoljetnoj osobi može se za kazneno djelo koje je počinila kao stariji maloljetnik izreći odgojna mjera posebnih obveza, odgojna mjera pojačanog nadzora i kazna maloljetničkog zatvora, a ako počinitelj u vrijeme suđenja nije navršio dvadeset i jednu godinu života, odgojna mjera upućivanja u disciplinski centar i zavodska odgojna mjera. Prosuđujući hoće li i koju od ovih sankcija izreći, sud će uzeti u obzir sve okolnosti iz vremena počinjenja djela, osobito težinu i narav djela, vrijeme koje je proteklo od njegova počinjenja, ponašanje počinitelja, obiteljske prilike, kako se počinitelj uključio u redoviti život i svrhu što je treba postići tim sankcijama. Izrečene odgojne mjere mogu trajati do navršene dvadeset treće godine života počinitelja.

(2) Iznimno od odredbe iz stavka 1. ovog članka punoljetnoj osobi koja je u vrijeme suđenja navršila dvadeset i jednu godinu života, sud može umjesto maloljetničkog zatvora izreći kaznu zatvora. Ako je osoba u vrijeme suđenja navršila dvadeset i tri godine života, sud će umjesto maloljetničkog zatvora izreći kaznu zatvora ili uvjetnu osudu. Kod izricanja kazne zatvora sud će kaznu zatvora odmjeriti u granicama propisanim u članku 25. ovog Zakona, a za stjecaj kaznenih djela i prema članku 26. stavku 1. ovog Zakona. Kazna zatvora ima glede rehabilitacije i pravnih posljedica osude isti pravni učinak kao i kazna maloljetničkog zatvora.

Članak 37.

(1) U općinskim sudovima u sjedištu županijskog suda i u županijskim sudovima ustrojiti će se odjeli za mladež koji se sastoje od vijeća za mladež (članak 45. stavak 1. do 4.) i sudaca za mladež (članak 45. stavak 7.).

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka u općinskim sudovima u Gospiću, Čakovcu, Koprivnici, Požegi, Virovitici i Zlataru za čije područje su županijski sudovi ustrojeni kao stalne službe, ustrojiti će se odjeli za mladež koji se sastoje od vijeća za mladež i sudaca za mladež.

(3) U Vrhovnom sudu Republike Hrvatske ustrojiti će se vijeće za mladež (članak 45. stavak 5.).

Članak 54.

(1) Maloljetnik mora imati branitelja od prvog ispitivanja do pravomoćnog okončanja kaznenog postupka, kod donošenja odluke o zamjeni odgojne mjere zavodskom odgojnom mjerom i kod naknadnog izricanja maloljetničkog zatvora.

(2) Ako državni odvjetnik odlučuje prema načelu svrhovitosti, maloljetnik može imati branitelja (članak 72.).

(3) Ako u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka sam maloljetnik ili osobe koje su ovlaštene na uzimanje branitelja u smislu odredbi Zakona o kaznenom postupku, ne uzmu branitelja, postaviti će mu ga po službenoj dužnosti sudac za mladež.

(4) Branitelj se postavlja iz reda odvjetnika s izraženim sklonostima i osnovnim znanjima u području odgoja i skrbi za mlade osobe s liste odvjetnika za mladež Hrvatske odvjetničke komore.

(5) Maloljetnikov branitelj može biti samo odvjetnik.

(6) Ako je maloljetnik ispitan bez prisutnosti branitelja, zapisnik i snimka ispitivanja maloljetnika ne mogu se upotrijebiti kao dokaz u postupku.

Članak 69.

(1) Izvide kaznenih djela u postupku prema maloljetniku provode posebno osposobljeni policijski službenici.

(2) Izvidi mogu obuhvatiti prikupljanje podataka o osobnim i obiteljskim prilikama maloljetnika.

Članak 99.

(1) Kad je udovoljeno uvjetima predviđenim u ovom Zakonu za obustavu izvršenja odgojne mjere ili za zamjenu odgojne mjere (članak 15. stavak 3., članak 16. stavak 2., članak 17. stavak 4., članak 18. i 20.), ili za odluku prema članku 10. stavku 6., članku 13. stavku 5., članku 14. i 21. ovog Zakona, o tome odlučuje vijeće suda za mladež koji je u prvom stupnju donio rješenje o odgojnoj mjeri, po službenoj dužnosti ili na prijedlog maloljetnika ili njegovog zakonskog zastupnika, državnog odvjetnika, ravnatelja ustanove, upravitelja odgojnog zavoda, ili službe koja provodi pojačani nadzor nad maloljetnikom.

(2) Stručni suradnik u sudu obavlja po uputi suca pojedine radnje radi pripremanja odluke suda iz stavka 1. ovog članka.

(3) Prije donošenja odluke iz stavka 1. ovog članka sud će u sjednici vijeća, ispitati maloljetnika, roditelja ili skrbnika maloljetnika ili druge osobe, pročitati će pribavljena izvješća od ustanove u kojoj maloljetnik izvršava zavodsku mjeru, od centra za socijalnu skrb ili drugih tijela ili ustanova. O prijedlogu iz stavka 1. mišljenje će dati državni odvjetnik.

(4) Sjednicu vijeća iz stavka 3. ovog članka sud će održati u roku od 15 dana od podnesenog prijedloga.

(5) Prijedlog iz stavka 1. maloljetnik može ponovno staviti tek protekom roka od tri mjeseca.

(6) Protiv odluke iz stavka 1. ovoga članka žalbu mogu podnijeti osobe navedene u članku 90. stavku 1. i 2. ovog Zakona u roku od osam dana. O žalbi odlučuje vijeće za mladež višeg suda.

(7) Rješenje o uvjetnom otpustu s izvršavanja zavodske odgojne mjere sud za mladež će po pravomoćnosti dostaviti ustanovi, odnosno tijelu u kojem se odgojna mjera izvršavala te policijskoj upravi i centru za socijalnu skrb mjesta prebivališta, odnosno boravišta maloljetnika.

Članak 103.

(1) O uvjetnom otpustu maloljetnika s izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora odlučuje županijski sud za mladež koji je izrekao kaznu maloljetničkog zatvora ili u čijem se sjedištu nalazi općinski sud koji je izrekao kaznu maloljetničkog zatvora.

(2) Sud odlučuje na temelju molbe maloljetnika, članova njegove uže obitelji, prijedloga upravitelja kaznionice ili državnog odvjetnika. Po službenoj dužnosti sud će odlučiti o uvjetnom otpustu maloljetnika dva mjeseca prije dvije trećine izdržane kazne.

(3) Prije donošenja odluke sud će zatražiti mišljenje državnog odvjetnika te prema potrebi ispitati maloljetnika. Ispitivanje je obvezno ako se odlučuje o uvjetnom otpustu nakon dvije trećine izdržane kazne, osim ako je sud suglasan da se maloljetnika uvjetno otpusti.

(4) O opozivu uvjetnog otpusta odlučuje, nakon pribavljenog mišljenja državnog odvjetnika i ispitivanja maloljetnika, županijski sud za mladež koji je izrekao kaznu maloljetničkog zatvora ili u čijem se sjedištu nalazi općinski sud koji je izrekao kaznu maloljetničkog zatvora.

(5) Kaznionica će uvjetno otpustiti maloljetnika s datumom koji je naveden u pravomoćnoj sudskoj odluci.

Članak 111.

(1) Vijeće za mladež općinskog suda i vijeće za mladež prvostupanjskog županijskog suda sudi u sastavu od suca za mladež i dva suca porotnika za mladež. Kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano suđenje u vijeću sastavljenom od dva suca i tri suca porotnika, vijeće za mladež županijskog suda sastavljeno je od dva suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, i tri suca porotnika za mladež.

(2) Vijeće za mladež drugostupanjskoga županijskog suda sudi u sastavu od tri suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež.

(3) Vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje u drugom stupnju u sastavu od tri suca, a u vijeću sastavljenom od pet sudaca, od kojih su tri suci vijeća za mladež, kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano odlučivanje u vijeću od pet sudaca. Kad odlučuje u trećem stupnju i o izvanrednim pravnim lijekovima, vijeće je sastavljeno po općim propisima.

(4) Odredba članka 45. stavka 6. ovog Zakona primjenjuje se na sastav vijeća za mladež u kaznenim predmetima mlađih punoljetnika.

(5) Izvanraspravno vijeće odlučuje u sastavu po općim propisima, s tim da je najmanje jedan član vijeća sudac za mladež.

(6) Sudac u postupku za izdavanje kaznenog naloga je sudac za mladež općinskog suda.

Članak 114.

(1) Kazneni postupak protiv odraslih počinitelja kaznenih djela iz članka 113. ovog Zakona provodi se prema odredbama Zakona o kaznenom postupku.

(2) U predmetima kaznenih djela kazneno pravne zaštite djece iz članka 113. ovog Zakona postupaju državni odvjetnici za mladež, specijalizirani policijski službenici za mladež i istražitelji za mladež. Iznimno, postupaju drugi policijski službenici i istražitelji ako zbog okolnosti slučaja ne mogu postupati policijski službenici i istražitelji specijalizirani za mladež.

Članak 116.

(1) Ako sudac istrage za mladež, odnosno predsjednik vijeća za mladež utvrdi da je radi zaštite prava i interesa djeteta oštećenika ili djeteta žrtve kaznenog djela potrebno postaviti mu opunomoćenika, podnijet će prijedlog predsjedniku suda koji će opunomoćenika postaviti iz reda odvjetnika koji moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži te vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe. Imenovanog odvjetnika ne može zamijeniti odvjetnički vježbenik.

(2) Za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora pet godina ili teža, kao i kada je počinitelj kaznenih djela protiv spolne slobode i kaznenih djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, srodnik djeteta u uspravnoj lozi, srodnik u pobočnoj lozi iz trećeg stupnja, srodnik po tazbini do drugog stupnja zaključno, posvojitelj, djetetu žrtvi kaznenog

djela, ukoliko dijete nema izabranog opunomoćenika, sud će po službenoj dužnosti, postaviti opunomoćenika u smislu odredbe stavka 1. ovog članka.

(3) Djetetu žrtvi kaznenog djela bit će u postupku osigurana pomoć i podrška koju će pružiti stručni suradnik županijskog, odnosno općinskog suda u sjedištu županijskog suda. Iznimno, pomoć i podršku djetetu žrtvi kaznenog djela može pružiti i druga stručna osoba na teret proračunskih sredstava ako županijski, odnosno općinski sud u sjedištu županijskog suda nema stručnog suradnika.

Članak 121.

(1) Vijeće za mladež općinskog suda i vijeće za mladež prvostupanjskog županijskog suda sudi u sastavu od suca za mladež i dva suca porotnika za mladež. Kad je Zakonom o kaznenom postupku propisano suđenje u vijeću sastavljenom od dva suca i tri suca porotnika, vijeće za mladež županijskog suda sastavljeno je od dva suca, od kojih je najmanje jedan sudac za mladež, i tri suca porotnika za mladež.

(2) Vijeće za mladež drugostupanjskoga županijskog suda sudi u sastavu od tri suca od kojih je najmanje jedan sudac za mladež.

(3) Vijeće za mladež Vrhovnog suda Republike Hrvatske odlučuje u drugom stupnju u sastavu od tri suca, a u vijeću sastavljenom od pet sudaca od kojih su tri suci vijeća za mladež, kada je Zakonom o kaznenom postupku propisano odlučivanje u vijeću od pet sudaca. Kad odlučuje u trećem stupnju i o izvanrednim pravnim lijekovima, vijeće je sastavljeno po općim propisima.

(4) Odredba članka 45. stavka 6. ovog Zakona odgovarajuće se primjenjuje.

(5) Izvanraspravno vijeće odlučuje u sastavu po općim propisima, s tim da je najmanje jedan član vijeća sudac za mladež.

